

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Pravidla dokumentaristiky

Kód modulu

82-m-4/AB73

Typ vzdělávání

Odborné vzdělávání

Typ modulu

odborný teoretický

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Skupiny oborů

82 - Umění a užité umění

Komplexní úloha

Pravidla dokumentaristiky

Obory vzdělání - poznámky

- 82-41-M/02 Užité fotografie a média
- 82-41-M/03 Scénická a výstavní tvorba
- 82-41-M/17 Multimediální tvorba

Délka modulu (počet hodin)

8

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Nejsou stanoveny

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Cílem modulu osvojení znalostí v oblasti dokumentu, jako audio-vizuálního žánru, jeho pravidel a možných autorských přístupů. Žák se seznámí s dokumentárním žánrem, jeho historií, typologií, pravidly a charakteristikou.

Po absolvování modulu žák získá vědomosti a dovednosti pro aplikaci v rámci rozboru dokumentárních filmů.

Očekávané výsledky učení

Žák

- popíše a vysvětlí dokument jako umělecký (audio-vizuální) žánr, jeho podstatu, odlišnosti a specifika od jiných žánrů
- kategorizuje jednotlivé žánry a podžánry v oblasti dokumentaristiky, žurnalistiky a obecně audiovizuálních médií.
- aplikuje nabyté vědomosti k analýze a rozboru zvoleného dokumentu
- svými slovy vyjádří pozitiva i negativa zvoleného dokumentu i dokumentaristiky obecně a svůj názor obhájí v diskusi.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Obsahové okruhy učiva:

1. Dokument

- základní definice a popis žánru
- historie dokumentaristiky

2. Typy dokumentu (charakteristika)

- podle obsahu:
  - investigativní
  - ilustrační, hodnotící
  - kritický, propagandistický
  - tématický
  - historický
  - angažovaný
  - společenský
- podle formy:
  - profesionální
  - amatérský
  - hraný
  - ilustrační
  - reportážní
  - filmový
  - umělecký
- práce s technikou, formou a obsahem, vzhledem k typu dokumentu

3. Pravidla dokumentaristiky

- nestrannost / názorová propagace
- žánrová dokumentární koncepce
- dokumentaristická scénaristika
- autentičnost / ilustrace
- produkční a distribuční pozadí dokumentu
- technické aspekty
  - obraz (typ kamery, střih a tempo, efekty)
  - zvuk (soundtrack, voiceover)

4. Úloha dokumentu v dnešní společnosti

- dokument jako demokratický nástroj
- hledání pravdy v post-faktickém světě
- kritické myšlení v současných médiích

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Strategie učení: ve výuce se doporučuje kombinovat níže uvedené metody výuky.

Metody slovní - monologické:

- odborný výklad s prezentací zaměřený na představení dokumentu jako audiovizuálního žánru

Metody slovní - dialogické:

- dialog: v průběhu prezentace, v rámci konzultací při vzniku závěrečné práce
- diskuse: při závěrečném hodnocení

Metody názorně demonstrační:

- ukázky možných přístupů k obrazové posprodukcí v rámci různých audiovizuálních žánrů, či od různých autorů - režisérů.
- ukázky různých typů animací a jiných vizuálních efektů

Přímé vyučování:

- samostatná práce žáka
- orientace žáka v učivu
- prezentace vlastní práce před spolužáky ve třídě
- hodnocená samostatná práce

Specifikace samostatné práce:

- forma prezentace (powerpoint, .pdf)
- min. 10 slidů
- min. 10 minutový výklad
- samostatné řešení
- prezentace obsahuje:
  - bio autora vybraného dokumentu
  - popis vybraného dokumentu
  - rozbor vybraného dokumentu
  - srovnání s jinými typologicky podobnými dokumenty
  - vlastní hodnocení
  - tři otázky sloužící jako podnět k diskusi

Učební činnosti žáků:

- definuje dokument
- seznámí se a následně charakterizuje a význam dokumentárního žánru
- kategorizuje a definuje jednotlivé žánrové typy dokumentu
- učí se postupy a využívá získané poznatky a pravidla ve vlastní tvorbě závěrečné práce - prezentace
- charakterizuje úlohu dokumentu v dnešní společnosti
- aktivně se zapojuje do výuky a zodpovídá kontrolní otázky vyučujícího

Zařazení do učebního plánu, ročník

3. ročník nebo 4. ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Písemná nebo ústní forma zkoušení

- základní pojmy a terminologie
- orientace v oblasti typologie dokumentů a pravidel dokumentaristiky
- rozbor vybraného dokumentu

Samostatná práce

- rozbor dokumentárního filmu v rámci prezentace

Ověřované okruhy:

- charakteristika a specifika dokumentárního žánru

- typologie a popis dokumentárních kategorií
- pravidla dokumentaristiky
- společenský význam dokumentů

Kritéria hodnocení

prospěl – neprospěl

- Prospěl:
  - samostatná orientace v učivu a správné řešení úkolů
  - úplné a správné řešení samostatné práce - prezentace při splnění formálních i obsahových požadavků, prezentace včetně výkladu, kvalita rozboru, diskusní potenciál
  - průběžná aktivita - odpovídání na dotazy a podněty učitele, konstruování vlastních diskusních podnětů
- Neprospěl:
  - neschopnost orientace v učivu, nesprávné řešení úkolů
  - nesprávné řešení samostatné práce
  - pasivita žáka

Pro splnění modulu ho musí žák absolvovat s maximální absencí do 20 %.

Doporučená literatura

ŠTOLL, Martin: Český film. Režiséři - dokumentaristé: Praha (Libri) 2009, ISBN: 978-80-7277-417-3

ŠTOLL, Martin: Český film. Hundred years of Czech documentary film: Praha (Malá Skála), ISBN: 80-902777-0-5

GAUTHIER, Guy: Dokumentární film a jiná kinematografie, Praha (Akademie muzických umění) 2004, ISBN: 80-7331-023-6

NICHOLS, Bill: Úvod do dokumentárního filmu, Praha (Akademie muzických umění) 2010, ISBN: ISBN 978-80-7331-181-0

Poznámky

Obsahové upřesnění

OV RVP - Odborné vzdělávání ve vztahu k RVP

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je David Bartoš. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.